

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Homiliae Super Ezechielem

Gregor <I., Papst>

[Basel], 1496

Omelia I

[urn:nbn:de:bsz:31-313454](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313454)

**Prefatio beati Gregorij pa-
pe in Omelias super Ezechiele
prophetā feliciter incipit.**

Dilectissimo fratri Mariano
episcopo: Gregorij episco-
pus: seruus seruorum dei:
omelias que in beato Eze-
chiele ppheta: vt corā po-
pulo loquebar: excepte sūt
multis curis irruētibus in abolitōe reli-
querā: sed post annos octo petētibus fras-
tribus notariis scedulas regere studuit:
easq; fauente dño transcurrens inquantū
ab angustijs tribulationū licuit: emenda-
ui. **T**ua itaq; dilectio: has sibi ad legen-
dū mitti poposcerat. **S**ed valde incōgruū
credidi vt aquā despiciabilē hauriret: quē
cōstat de beatorū patrū Ambrosij atq; au-
gustini torrētibus profunda ac perspicua
fluenta assidue bibere. **S**ed rursū dū co-
gito qđ sepe inter quotidianas delicias:
etiā viliores cibi suauiter sapiūt: transmi-
si minima legēti potiora: vt dū cibis gros-
sior velut pro fastidio sumis: ad subtilio-
res epulas anidius redeat.

Explicit prefatio:

**Expositio beati Gregorij pa-
pe in Omelias super Ezechiele
prophetā feliciter incipit.**

Omelia I

Dei omnipotētis aspira-
tione de Ezechiele pro-
pheta locuturus prius
debeo tempa et modos
aperire pphetie: vt dū
accessus eius ostendit:
virtus melius cogno-
scat. **P**rophetie tempa tria sunt: scilicet:
preteritū presens et futurū. **S**ed sciendū
est qđ in duobus tēpibus prophēcia ethy-
mologiā perdit: quia cū prophēcia dicta
sit deo qđ futura predicat: quādo de pre-

terito vel presenti loquit: rationē sui nos
minis amittit. **Q**uoniam non prodiit quod
uenturū est: sed vel ea memorat que trās-
acta sunt: vel ea que sunt. **Q**ue tamē tria
pphēcie tempora verius loquimur: si ex
sacre scripture testimonijs ostendamus.
Prophēcia de futuro est. **E**cce virgo in
vtero accipiet et pariet filiū. **I**saie. 7. ca.
Prophēcia de preterito est. **I**n principio
creauit deus celū et terrā. **G**en. 1. **D**e illo
em tempore dixit homo: quo nō erat ho-
mo. **P**rophēcia de presenti est: quādo di-
cit **Paulus apostolus**. **S**i autē omnes p-
phetē intrat autē quis infidelis vel idio-
ta cōuincit ab omībus dijudicat: ab om-
nibus occulta cordis eius manifesta sūt.
Et ita cadens in faciē: adorabit dominū:
pronūcians quod vere deus in vobis sit.
1. Corinth. 14. **C**ū igit dicit: occulta cor-
dis eius manifesta sūt: profecto monstra-
tur: quia per hūc modū pphēcie spiritus
nō predicit quod futurū est: sed ostendit
quod est. **Q**uo autē pacto pphēcie dicat
spiritus: qui nihil futurū indicat: sed pre-
sens narrat? **Q**ua in re animaduertendū
est qđ recte prophēcia dicit: nō quia pre-
dicat ventura: sed quia pdit occulta. **R**e-
quippe quālibet sicut ab oculis nostris in
futuro subtrahūt tempora: ita ab oculis
nostris in pēnti subtrahit causa. **V**entura
eternā res occultat in futuro tempore: pre-
sens aut cogitatio abscondit in latente cor-
de. **E**t etiā prophēcia presens cū res que
libet nō per animū: sed per absentiē locū te-
git: que tamen per spiritū denudatur. **E**t
ibi sit presens pphetantis animus: vbi per
presentiā nō est corpus. **N**am giezī longe
a ppheta recesserat: cū **Naaman syri** mi-
nera percipiebat. **C**ui tamen isdem pro-
pheta dicit:
Bonne cor meū in presenti
erat: quādo reuersus est homo
de curru suo in occursum tibi?
Sciendū quoq; est: quia pphēcie tem-
pora inuicē sibi concinūt ad probationē:
vt aliquādo ex futuris preterita: aliquādo

Expositio beati Gregorij pape super Ezechielem

do vero ex preteritis probent futura. **Di-**
xerat enim moyses: In principio creauit de-
us celū et terrā. **Gen. 1.** Sed quis crede-
ret quia verū de preterito diceret: si de fu-
turo etiā aliquid nō dixisset. In ipius etē
nim libri fine in cui⁹ exordio illa de prete-
rito dixerat: aliquid prophēcie per iacob
vocē de venturis permisit dicēs: Non
fereſt ſcriptū de iuda: et dux de ſemgibus
eius: donec veniat qui mittendus eſt: et ipſe
erit expectatio gentiū. **Gen. 49.** Qui eti-
am per ſemetipſum eundem qui mittendus
erat: ei quē dicebat populo pphetauit di-
cens: **Prophetā ſuſcitabit dñs deus ve-**
ſter: de fratrib⁹ vris tanq̃ meipſm audies-
tis. Erit autē quicūq; non audierit pphē-
tā illū exterminabit de populo. Deutro.
18. Cur ergo pteritis vētura permisit:
niſi vt dū implerent: ea que de futuro pre-
diceret: oſtenderet etiā: quia de prete-
rito vera dixiſſet? Quia itaq; docuimus
qualiter ex futuro pphēcie probent pre-
terita: reſtat nunc vt adhuc de ſacris elo-
quijs oſendam⁹ quomodo in ipſo pphē-
cie ſpiritu ex preteritis probetur futura.
Certe rex babilonicus cū ſomniū vidis-
ſet: miſit ad magos et ariolos: omneſq; ſa-
plētes babilonie cōuocauit: nec ab eis ſo-
lūmodo interpretationē ſomnijs: ſed etiā
ſomniū queſiuit: vt nimis ex preterito col-
ligeret: ſi quid in eorū reſpoſionib⁹ de vē-
turo certū teneret. Qui cum dicere nulla
potuiſſent: daniel deductus ad mediū eſt
qui de interpretationē ſomni⁹ et de narratio-
ne requiſitus: nō ſolū hoc reſpōdit quod
interrogatus eſt: ſed ipſam ſomni⁹ originē
replacuit dicēs: **Tu rex cepiſti cogitare**
in ſtratu tuo quid eſſet futurum poſt hec?
Dan. 2. Et paulo poſt. **Tu rex videbas:**
et ecce quaſi ſtatua grandis et c. Cui⁹ vide-
licet ſomni⁹ mox vt ordinē dixit: quicq̃d
ex eodē venturū ſequēbat aperuit. Pen-
ſemus ergo ordinē pphēcie. A cogita-
tiōibus venit ad ſomniū: a ſomnio perue-
nit ad futura. Qui ergo ipſam vt ita dicā
radicē ſomni⁹ protulit: pfecto ex preteri-
tis probauit: q̃ vera eſſent que de futuris

diceret. **Prophēcia autē preſentis tem-**
poris nec preteriti atteſtatōe indiget: nec
futuri: quia cū res occulta per pphēcie
verba detegit: veritatē illius res ipſa que
oſtendit atteſtat. Igit⁹: quia de temporis
bus pphēcie tractauimus: reſtat: vt de
modis eius ac qualitatib⁹ aliqua diſſera-
mus. Spiritus quippe pphēcie: nec ſem-
per: nec eodē modo prophete animū tan-
git. Aliquādo enim ſpiritus pphēcie ex
preſenti tangit animū prophetātis: et ex
futuro nequaq̃ tangit. Aliquādo ex futu-
ro tangit: et ex preſenti nō tangit. Aliquā-
do vero ex preſenti et ex futuro tangit. Ali-
quādo autē ex preterito et preſenti: atq; ex
futuro pariter animus pphetantis tangi-
tur. Aliquādo tangit ex preterito pphēcie
ſpiritus: nec tangit ex futuro. Aliquādo
autē tangit ex futuro: nec tangit ex preter-
ito. Aliquādo vero in preſenti ex parte tā-
git: et ex parte nō tangit. Aliquādo in fu-
turo ex parte tangit: et ex parte nō tangit.
Sed hec ipſa ſi poſſum⁹ eo ordine quo pre-
miſſa ſūt: ſacre ſcripture testimonijs oſen-
damus. **Ex preſenti enim pphēcie ſpiritus**
prophetātis animū tangit: atq; ex futuro
nō tangit. Sicut iohānes baptiſta veniē-
tem dominū videns ait: Ecce agnus dei:
ecce qui tollit peccata mūdi. Iohānis. 1.
Sed cū iam moriturus eſſet: miſſis diſci-
pulis requirebat dicēs: Tu es qui ventu-
rus es: an aliū expectamus? Mathei. 11.
In quibus verbis oſendit⁹: quia in terris
quidē veniſſe redemptorē nouerat. Sed
an per ſemetipſum ad aperienda inferni clau-
ſtra deſcēderet dubitabat. Ex preſenti enim
pphēcie ſpiritu tactus fuerat: qui huma-
nitatē mediatoris videns et diuinitatē ei⁹
intelligens: conſitebat agnū: qui peccatū
mūdi tolleret: ſed tactus ex futuro nō fue-
rat: quia aduentū illius in infernū naſcie-
bat. Aliquādo vero pphēcie ſpiritus ani-
mū prophetātis ex futuro tangit: atq; ex
preſenti nō tangit. Sicut aperte liber ge-
neſeos hiſtoria teſtat. Cum iſaac filiū ſu-
um eſau ad venandū miſit: cui minorē fi-
liū ad benedicendū rebecca ſuppoſuit: qui

bedinis pellibus indutus: paterno palpa-
tui corpus fraternū finxit. Cui ille mino-
ri filio tanq̃ maiori bñdictionē dedit: que-
q̃ ei lōge futura essent nūciauit: Gen. 27
sed scire nō potuit q̃s esset qui corā se assi-
deret. Prophecie ergo spūs ex futuro p-
phetātis animū tetigit: atq̃ ex pñti nō te-
tigit: qñ caligātibus oculis pater et vētu-
ra p̃dicebat: et pñtē filiū nesciebat. Al-
tē qñ pphetātis aīm ex pñti pariter: et ex fu-
turo tāgit: qd̃ exodē libro geneleos liqui-
do docemur. In illo q̃ppe scriptū est. Gen.
4. 8. q̃ cū vite iam termino p̃pinquaret:
Jacob et duos filios suos Ioseph fecisset
assistere ante eū: vt ex bñdictionē illi⁹ pos-
sent longe post futura p̃mereri. Cui ma-
iorē ad dexterā: minorē vero posuit ad si-
nistā. Cūq̃ ille oculis senectute caligāti-
b⁹ nepotes suos q̃s p̃ior qui sue esset mi-
nor: hūano visu discernere nequaq̃ possz
ductis in obliquū: b̃z ch̃ijs: dexterā manū
minori: sinistrā maiori posuit: qd̃ dū corri-
gere filius vellet: ait: Non ita uenit: pater:
q̃z hic est p̃togenit⁹? Audiuit. Scio
filii mi: scio: et ille quidē erit in populos: et
multiplicabit. Sed frater eius iunior: ma-
ior illo erit. Prophecie ergo spūs ex pñti
pariter ex futuro p̃phetantis aīm tetigit
dū Jacob et ventura nūciabat: et eos quos
corporeis oculis videre nō poterat: ante se
positos per spiritū discernēbat. Sic achie
p̃phete aīm p̃phete spūs: et ex pñti atq̃
ex futuro tetigerat: cū caligātibus oculis
eā que se esse aliā simulabat: et yrore Jero-
boā esse cognouit: et qui eād̃ ei futurū esset
aperuit dicēs: Ingredere yxor Jeroboā:
quare aliā esse te simulat: ego aut̃ missus
sum ad te durus nūcius. Et de d̃e iero-
boā: hec dicit dñs deus israel. Quia ope-
ratus es male sup̃ oēs qui fuerūt ante te:
et fecisti tibi deos alienos: et cōstiles: vt
me ad iracundiā puocares: me aut̃ plec-
sti post corpus tuū: iccirco ego inducā ma-
la sup̃ domū Jeroboā. 3. Regū. 14. Ex
pñti ergo atq̃ ex futuro pariter p̃phetā-
tis anim⁹ tactus fuit: qui et ingredientē
deprehendere potuit: et ei vētura nūciare.

Aliquādo autē ex preterito et ex pñtenti: at-
q̃ ex futuro pariter animus tangit p̃phete
tantis. Sicut elyzabeth ad se venire Ma-
riā conspiciens: q̃z incarnatū verbū gesta-
ret: in vtero agnouit: eāq̃ iam matrē dñi
sui vocauit dicēs: Ande hoc mihi: vt ve-
niat mater dñi mei ad me? Luc. 1. De cu-
ius p̃ceptiōe per angelū quoq̃ ad Ioseph
dicit: Quod est in ea natū est: de spūs san-
cto est. Math. 1. Que videlz elyzabeth
dicit: Beata que credidisti: qñ perficien-
tur in te ea que dicta sunt tibi a dño. Lu-
ce. 1. Dicēs est beata que credidisti: aper-
te indicat: quia verba angeli que dicta ad
Mariā fuerāt: per spūs sanctū agnouit atq̃
q̃z subiūgens. Perficient ea que dicta sūt
tibi a dño: que etiā eam in futuro sequerē-
tur p̃cuidit. Simul ergo de p̃terito et p̃e-
senti atq̃ ex futuro per p̃phete spiritū ta-
cta est: que et cā p̃missionibus angeli cre-
didisse cognouit. Et matrē noians: q̃z re-
demptorē humani generis in vtero pora-
ret intellexit. Et cū oīa perficiēda p̃edi-
ceret: quid etiā de futuro sequeret: aspe-
xit. Aliquādo vero p̃phete spūs ex p̃e-
terito tangit animū: nec tamē tangit ex fu-
turo. Sicut in paulo aplo aperte ostendē-
tur: qui discipulis dicit: Nō sū vobis fa-
cio fratres euangelii qd̃ euangelizati est
a me: q̃z non est fin homīes: neq̃ ego ab
homīe accepi illud: neq̃ didici: sed per re-
uelationē iesu xpi. Gal. 1. Ande alijs q̃z
discipulis dicit: Scdm̃ reuelationē notū
factū est mihi sacramentū. Ephe. 3. Qui
tamē hoc ip̃m euangelii qd̃ per reuelatio-
nē cognouerat: cū hierosolymā p̃dicatur⁹
ascēderet: ait: Ecce ego alligat⁹ spū vado
in hierusalē: que in ea ventura sunt mihi:
ignorās. Act. 20. Hoc q̃ppe q̃z euangelij
sacramentū est: q̃z vnigenit⁹ patris incar-
natus atq̃ perfectus homo factus est: qui
crucifixus: mortuus: et sepult⁹: die tercia
resurrexit: die quoq̃ quadragesima ascen-
dit in celum: atq̃ in dextera patris sedet.
Qui ergo per reuelationē euangelii cog-
nouit: p̃phete spiritū de p̃terito tactus
est. Sed q̃z quid p̃ eodē euangelio passu

Expositio beati Gregorii pape super Ezechielem

rus esset: ignorabat: De futuro proculdubio tactus non est. Nam et sic dicit: **H**is qđ spiritus sanctus per omnes ciuitates ptestat mihi dicens: Quoniam vincula et tribulationes me manent in hierusalem. Act. 20. Aperte ostendit: quia ea que ipi futura essent: alijs de ipso reuelata erant: non autem ipse de se: sicut de illo per agabum dicit: virum cuius est zona hec: itaelligari oportet in isrlm. Actum. 21. Aliquādo autem prophete spiritus tangit ex futuro: nec tangit ex pterito: sicut in helysei factum scriptum est. Quia cum vnus ex filiis prophetarum materie succideret: huic ferrum secus in aqua cecidit: qđ exclamauit. **H**eu heu domine mi: et hoc ipm mutuo acceperam. Dixit autē homo dei: **T**ibi cecidit? At ille monstrauit ei locū. Precidit ergo lignū et misit illuc: natauitq; ferrum. 4. Regū. 5. In quo videlicet pphete facto cognoscit: quia qui requirit vbi ceciderat quid esset facturum nouerat. Sed tamen cum requirit cōstat: quia vbi ferrū cecidisset: ignorabat. Prophete ergo spiritus helysei mentē ex futuro tetigerat: sed ex pterito nō tangebatur: qui et ferrū ex profundis dimersum: quia reuocaturus esset ad superficiē scire potuit: sed vbi ceciderat omnino non sciuit. Aliquādo vero prophete spiritus in p̄senti tangit ex parte: et ex parte nō tangit: quod petri apostoli hystoria testat. Cum missi ad eū a cornelio milites: ei sunt per spiritū nuntiati. Scriptū quippe est: et dixit spiritus ei: **E**cce viri tres querūt te: Ad quos ille descendit: et requirens dixit: **Q**ue causa est propter quā venistis? Actum. 10. In cuius verbis ostendit: quia eandē causam per spiritū non audierat: quā a militibus requirebat. In presenti ergo mentē petri spiritus et ex parte tetigerat: et ex parte nō tetigerat. Qui et ad esse milites dixit: et p qua causa venerāt: tacuit. Aliquādo vero spiritus prophete in futuro ex parte tangit: et ex parte nō tangit: sicut prophetarū filij de auferēdo helyam: ad helyseū dicūt. Nunquid nosti: quia hodie dominus tol-

let dominū tuū a te? 4. Regū. 2. **Q**uo tamen ablato sese per diuersa dispergunt: eumq; in rupibus et vallibus querūt. In futuro ergo eorū mentē prophete spiritus et ex parte tetigerat: et ex parte nō tangebatur: quādo enim quē tollendū nouerant: non inueniendū querebant. Ex parte itaq; tacti sunt: atq; ex parte nō tacti: qui et sciebāt quod tolli posset: et nesciebant qđ inueniri nō posset. Idem quoq; helyseus per prophete spiritū de futuro ex parte tactus est: et ex parte nō tactus: cum regit diceret israel. Percute iaculo terrā: et cum percussisset tribus vicibus et stessisset: iratus est contra eum vir dei: et ait: Si percussisses quinquies: aut sexies: siue septies percussisses syriā vsq; ad consumptionem. **N**ūc autem tribus vicibus percussit eam. 4. Regū. 13. Qui itaq; nouerat quia toties percuteret syriam: quotiens percussisset terrā. Sed cui ei diceret: percutere terrā: quoties eam percussurus esset ignorabat. Quippe quia et indignus est terrā tercio fuisse percussam profecto constat: quia de futuro ex parte tactus fuerat et ex parte nō tactus: qui syriam percussit: sed terram percuti amplius voluit. Sic samuel cū ad vngendū dauid a domino mitteret: respondit: **Q**uomodo vadam: audiet enim saul et interficiet me? 1. Regū. 16. Qui et dauid vnxit: nec tamen a saule occisus est. Ex parte ergo de futuro tactus pphete animus fuerat: et ex parte nō tactus: qui et vngendū dauid in regno nouerat: et quia a saule nō esset occidendus ignorabat. Sciendū quoq; est qđ prophete quidā e proximo tangunt: atq; e longinquo minime tangunt. Alij vero e longinquo tangunt: et non tangunt e proximo. Alij autē et e longinquo et e proximo prophete spiritu tanguntur. Nam quidā tangunt e proximo: et nō a longinquo. Sicut samuel perisse asinas nouerat: easq; inuētas esse nūciabat. 1. Regū. 10. Saul regē esse futurū predicit. 1. Reg. 9. Dauid quoq; quia in eius regno succederet nūciat. 1. Regū. 15. Sed quia poter

regis eterni futurus sit: nō predicat. Qui
dam vero tangunt e longinquo: et nō tan-
gunt e proximo. Sicut idem dauid inear-
nandū dei vnigenitū nouerat de iudea di-
cens: Homo factus est in ea: et ipse funda-
uit eam altissimus. ps. 86. Atq; hūc ad
celos ascensurū: et ad patris dexterā sessu-
rum intelligit dicēs: Dixit dominus do-
mino meo: sede a dextris meis. ps. 109.
Et tamen multa e vicino que acta sunt:
minime preuidit. Et enim pauca de mul-
tis loquar. Peruū miphiboseph sibi cō-
tra dominū suū mentientē non intellexit.
2. Regū. 16. et amase promittit dicens:
Hec faciat mihi dominus: et hec addat si
nō magister militie fueris contra me omī
tempore pro ioab. 2. Regū. 19. uidelicet
quid sequeretur ignozans: quia amasa idē
non solū principatū militie pro ioab nō su-
sciperet: sed etiā per ioab post paululū vi-
tam finiret. Et cū templū deo construere
uoluit: quid e vicino sequeretur nesciēs: p-
phetā alterū requisit. Quidā vero et e
longinquo: et e proximo tangunt. Sicut
Isaias longe post futura prenūciat dicēs
Ecce virgo cōcipiet et pariet filiū: et voca-
bitur nomen eius emanuel. Isai. 7. De
quo rursus ait: paruulus natus est no-
bis: et filius datus est nobis: et factus est
principat⁹ eius super humerū eius: et vo-
cabit nomen eius admirabilis cōsiliari⁹.
deus fortis: pater futuri seculi: princeps
pacis: multiplicabit imperiū eius: et pa-
cis non erit finis. Isai. 9. Qui etiā de
ezechia rege pphete spiritu tactus e vi-
cino: quia de infirmitate sua surgeret pre-
dixit: et quot annis post infirmitatē suam
viveret: nō tacuit. Isai. 38. Aliquā-
do etiā pphete spūs prophetis deest: nec
semper eorū mentibus presto est: quaten⁹
cum hūc non habent: se hunc agnoscant
ex dono habere cū habent. Unde helyse-
us cum flentez sunamitē mulierē a suis
pedibus per giezi puerum auelli prohibe-
ret: dixit: Dimitte illam: anima enim
eius in amaritudine est: et dominus ceta-
uit a me: et non indicauit mihi. 4. Regū

4. Sic quoq; cum eum iosaphat de futu-
ris requireret: et prophete ei spiritus de-
esset: psaltem fecit applicari: vt prophete
ad hūc spiritus per laudem psalmodie de-
scenderet: atq; eius animū de venturis re-
pleret. Por et enim psalmodie cum per in-
tentionē cordis agitur: per hanc omnipo-
tenti deo domīo ad cor iter paratur: vt in-
tente menti: vel prophete mysteria: vel
compunctiōis gratiam infundat. Unde
scriptum est. Sacrificium laudis honorifi-
cabit me: et illic iter est quo ostendat il-
li salutare dei. ps. 49. Quod enim latius
ne salutare: hoc bebratice Iesus dicitur.
In sacrificio laudis igitur sit Ihesu iter
ostensiōis: quia dum per psalmodiam cō-
punctio effunditur: via nobis in corde sit
per quam ad iesum in fine perueniē. Si-
cut et ipse de sua ostensione loquitur: di-
cens: Qui diligit me: diligitur a patre
meo: et ego diligam eum: et manifestabo
ei meipm. Iohānis. 14. Hinc quoq; scrip-
tum est. Cantate domino: psalmū dicit
te nomini eius: iter facite ei: qui ascendit
super occasum: domini⁹ nomen est ei. ps.
47. Ipse etenim super occasum ascēdit:
qui mortem resurgendo calcauit. Cui dū
cantamus: iter faciamus: vt ad nostrum
cor veniat: et sui nos amoris gratia accen-
dat. Quia autem prophetis spiritus nō
semper adest. Etiam vir dei indicat: qui
contra samariam missus: mala que ei erāt
ventura nūciat. 3. Regū. 13. qui tamen
phibitus a domino in via comedere pro-
phete falsi persuasione deceptus est: quē
fallax sermo nō deciperet: pphete spi-
ritū presentem habuisset. Sciendū quoq;
est: q; aliquādo pphete sancti dum consu-
lunt ex magno vsu pphetandi: quedā ex
suo spiritu proferunt: et se hec ex pphete
spiritu dicere suspiciant. Sed q; sancti sūt
per spiritū sanctū citius correcti: ab eo que
vera sūt audiūt: et seuentipos q; falsa dixe-
runt reprehendūt. Nathan etem pphetā
sanctū virū fuisse quis nesciat: qui dauid
regē de culpa aperte rephendit: et que ei
pro culpa eadē essent ventura: nūciat:

Expositio beati Gregorij pape super Ezechielem

quem tamen dñi idem dauid quia templū deo veller pstruere: requisisset illico respōdit dicens: Omne qđ est in corde tuo vade & fac: quia dñs tecū est. 2. Regū. 7. **De qđ illic statū subdit.** Factū est aut in nocte illa: & ecce sermo dñi ad Nathan dicens: **Vade & loquere ad seruū meū dauid.** **Hec dicit dñs deus.** Nunquid tu edificabis mihi domū ad inhabitandū? **Reps. et.** hīta ui in domo ex die qua eduxi filios israhel de terra egypti: vsq; in diē hanc. **Et paulo post.** Cū impleti fuerint dies tui: & dormieris cū patribus tuis: suscitabo post te semen tuū quod egrediet de vtero tuo: & firmabo regnū eius: ipse edificabit nomini meo domū. **Ece nathan ppheta** qui prius regi dixerat: **Vade & fac.** Ipse postmodū prophēcie spiritu edoctus hoc fieri nō posse denūciās: & regis cōsilijs & suis sermonibus cōtradixit: quia qđ ex suo spiritu dixerat: falsum fuisse rephēndit. **Qua in re inter pphetas veros ac falsos ista distantia est:** quia pphete veri si quid aliquādo p suū spiritū dicūt: hec ab auditōrū mentibus per spiritū sanctū eruditi citius corrigūt. **Prophete autē falsi:** & falsa denūciant: & alieni a spiritū sancto in sua falsitate perdurāt. **Consideratis igit pphēcie templibus & modis intueri liber qualiter omnipotens deus ad profectū hominū ire sue moderantiā dispensat.** **Israēliticus quippe populus** conditori suo deliquerat: & iccirco regi babilonio in captiuitate seruiebat: cū quo tamē Ezechiel ppheta in captiuitatē mittit. **Ezechiel. 3.** quē diuina grā ita sibi placabilē fecerat: vt per eū ventura queq; prediceret: & afflicti populi mentē consolari dignaret. **Considerem?** ergo si possumus quātā eis dispensatio pietatis supne: quia sic iratus est populo suo dñs: vt tamen nō omnimodo irasceret. **Nā si iratus nō esset:** in captiuitatē populū minime tradidisset. **Et si omnino iratus esset:** electos suos in captiuitatem cū illo nō mitteret. **Sed agit hec diuina misericordia:** vt ex vna eadēq; re ex qua carnalibus dat flagellū: ex ea spirita-

libus: virtutis prester incrementū. **Eūq; illos per tribulationē purgat:** istos ex societate tribulantū ad maiora promerēda excitat. **Et sic iniustus irascit:** vt tamē eorū corda per iustorū cōsiliū cōsoleat: ne si omni modo deserat: nullus post culpas ad veniā redeat: tenendū igit repellit: et repellendo tenet: quādo cum his quos di iudicat: simul in tribulationē mittit quos amat. **Quis ista tāte pietatis viscera persare sufficiat:** qđ & culpas populi dominus sine vindicta nō deserit: & tamē delinquentem populū a se funditus nō repellit. **Sic cū Moyses ad repositiōis terrā exploratores duodecim misisset. Numeri. 13. & 14.** ex quibus cū decem postmodū desperationē populo facerēt: idem populus in ira murmuratiōis accessus seductū se a domino esse cōquestus est: vt eius cadauera iacerēt in deserto. **Cui omnipotens deus iratus dixit:** qđ nullus eorū in terrā repositiōis intraret. **Quo terrore cōpuncti prae se egisse cognouerūt:** sese in lachrymis affluerūt: & accincti armis protinus ceperūt contra hostes ascendere: vt in repositiōis terrā post lachrymas intrare potuissent. **Quibus per Moysen dominus ait:** Nolite ascendere neq; pugnetis: non estis vobiscū ne cadatis corā inimicis vestris. **Nūm. 14.** **Qua in re pensandū est:** si cū ipsis non erat: cur eos ne caderent ascendere prohibebat. **Si autē cū ipsis erat:** quid est quod ait: **Non estis vobiscū.** **Sed mira dispensatiōe discipline ac misericordie:** & cū ipsis erat: & cū ipsis nō erat. **Cum ipsis nō erat vt vincerēt:** sed tamen cū ipsis erat: ne ab hostibus perirēt. **Quia in effabilia pietatis viscera:** culpas insequit: & tamen peccātes pregit. **Irātū se indicat:** & tamen ab hostib; defendit. **Sic plerūq; paruulo filio delinquenti irascitur mater reprehēdit: increpat: & verberat. Sed si hūc in preces ire conspexerit: vbi in mortis periculū ruat: manu tendit & retinet: & que sic irata verberauerat: ac si nō diligeret: sic diligendo retinet: ac si irata nō verberasset. **Hec in sola prelatiōe cola****

loquētes: nauigij nostri quasi intra portū exercitiū fecimus: vt ad indaganda prophete mysteria veluti inenitate pelagi post vela pandamus. Quod tamē nō in nostra virtutē psumimus: sed in eo qui in fantū linguas facit esse disertas: quia spiritus domini repleuit orbē terrarū: et hoc qđ cōtinet oīa scientiā habet vocis. Omnipotēs enim deus sermo patris omnipotentis est: et qui de illo loqui cōcupiscim⁹ muti in illo nullo modo erimus. Hābit enim verba vtilia omnipotentis verbuz: qđ pro nobis incarnatū vīuit et regnat cū patre in vnitatē spūs sancti deus: per omnia secula seculorū Amen.

Explicit omelia. I.

Incipit Omelia. II. que interpretat primū capitulū a principio vsq; illā partem. Et quatuor facies vni.]

Verus prophete locutiōis est: vt prius personā: tempus: locūq; describat: et postmodū dicere mysteria prophete incipiat: quatenus ad veritatē solidius ostendēdam: ante hystorie radicē figat: et post fructus spiritus per signa et allegorias proferat. Ezechiel itaq; etatis sue tempus indicat dicens:

Et factum est in tricesimo anno: in quarto mense: in quinta mensis.]

Locū quoq; denūciāns adiungit. Cū essem in medio captiuorū iuxta fluuiū chozabarepertū sunt celi et vidi vīsiones domini. Tempus etiā insinuat subdēs: In quinta mensis: ipse est annus quātus transmigratiōis regis ioachim: Quia vt bene personā indicet: et iam gen⁹ narrat cum subdit. Et factū est verbū dñi ad Ezechiel filium Buzi: sacerdotē. Sed prima nobis questio orit. Cur is qui nihil adhuc dixerat: ita exorsus est dicens: Et factū est in trice-

simo anno. Et nāq; sermo cōiunctiōis est. Et scimus: quia nō cōiungitur sermo subsequēs nisi sermoni pcedenti: qui igit nūc bil dixerat: cur dicit: Et factū est: cū non sit sermo: cui hoc qđ incipit subiungat. Quia in re itūendū est: quia sicut nos corporalia sic pphete sensus spiritualia aspiciūt: eisq; et illa sunt p̄sentia que nostre ignoſciētie absentia vident. An sit vt in mente pphetarū ita cōiuncta sint exterioribus interiora: quaten⁹ simul vtrāq; videāt: simulq; in eis fiat: et intus verbū quod audiūt: et foras qđ dicunt. Patet igit causa cur qui nihil dixerat: inchoauit dicēs: Et factū est in tricesimo āno: quia hoc verbū quod foris p̄tulit: ulli verbo qđ intus audierat cōiūxit. Continūauit ergo verba que p̄tulit vīſioni itimē: et iccirco incipit dicens: Et factū est. Subiūxit enim hoc qđ exterius loqui inchoat: ac si et illud foris sit: quod intus vidit. Hoc autē qđ dicit: quia in tricesimo anno spiritū prophete acceperit: indicat nobis aliquid cōfiderandū: videlicet quia iuxta ratiōis vsum: doctrine sermo nō suppetit: nisi in etate pfecta. Unde et ipse dñs anno duodecimo etatis sue in medio doctoꝝ in templo sedēs: nō p̄cens: sed interrogās voluit inueniri. Luce. 2. Et em̄ non auderēt homines in infirma etate p̄dicare: ille anno duodecimo etatis sue interrogare homines est dignatus in terra: qđ per diuinitatē suā semper angelos docet in celo. Quia em̄ ipse est dei sapiētia de ipso angeli videndo habuit hoc quod beatitudinē eterna satiant. Quod Moyses quoq; sub allegorie mysterio admonet dicens: Non arabis in primogenito bouis. Deut. 15. Primogenitū em̄ bouis accipimus in infirma etate primi nostri tempis bonā operationē: in qua tamen arandū non est: quia cū prima sunt adoleſcētie vel iuuetutis nostre tempora: nobis adhuc a predicatiōe cessandū est: vt vomer lingue nostre p̄scindere nō audeat terrā cordis alieni: quo adusq; etiam infirmi sumus cōtinere nos intra nosmetipsos debemus: ne dū tenera bona cū